

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-34(3)/13/JS

Warszawa, 20 czerwca 2013 r.

DECYZJA DIH-1/35/2013

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 1 ust. 3 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2009 r., Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.) oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz.U. z 2005 r., Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Barbary Irackiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Barbara Iracka Ryby – Art. Spożywcze w Kraśniku, od decyzji Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Lublinie 4/2013 z dnia 24 kwietnia 2013 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.30.1.2013.IK4), na mocy której ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu sześciu partii artykułów rolno-spożywczych, tj. ryb mrożonych glazurowanych, oferowanych w miejscu sprzedaży bez opakowań, niewłaściwej jakości, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 14-15 lutego 2013 r. przez inspektorów reprezentujących Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Lublinie – zwanego dalej również „*Lubelskim WIIH*” – w sklepie rybnym przy ul. Urzędowskiej 9 w Kraśniku, należącym do przedsiębiorcy – Barbary Irackiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Barbara Iracka Ryby – Art. Spożywcze w Kraśniku, zwanego dalej również „*stroną*” – stwierdzono w obrocie handlowym sześć partii ryb mrożonych glazurowanych oferowanych do sprzedaży bez opakowań, o wartości 363,00 zł, tj.:

- filety z tilapii nilowej, mrożone glazurowane zawierającej 25% glazury,
- kostka z mintaja, mrożona glazurowana zawierająca 2% glazury,
- filety z limandy żółtopłetwej bez skóry, zawierającej 25% glazury,
- filety z pangii suma, mrożone glazurowane zawierającej 25% glazury,
- ogony z łososia, mrożone glazurowane zawierającej 20% glazury,
- tusze halibuta, mrożone glazurowane zawierającej 10% glazury,

zwanych dalej „*rybami mrożonymi glazurowanymi*”, nieodpowiadających w zakresie oznakowania jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej, z uwagi na brak na wywieszce w miejscu sprzedaży informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby, co

naruszało wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. Nr 137, poz. 966 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania środków spożywczych”.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z dnia 14-15 lutego 2013 r. (nr akt: ŻG.8361.30.2013).

Mając na uwadze stwierdzone nieprawidłowości, Lubelski WIIH, pismem z dnia 5 marca 2013 r. zawiadomił przedsiębiorcę Barbarę Iracką prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Barbara Iracka Ryby – Art. Spożywcze w Kraśniku, o wszczęciu postępowania administracyjnego w celu wydania decyzji administracyjnej w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz.U. z 2005 r., Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, za wprowadzenie do obrotu sześciu partii ryb mrożonych glazurowanych nieodpowiadających jakości handlowej. Następnie pismem z dnia 4 kwietnia 2013 r. poinformował stronę, że przed wydaniem decyzji przysługuje jej prawo do wypowiedzenia się co do zebranych w sprawie materiałów i dowodów. Strona nie skorzystała z przysługujących jej praw.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 24 kwietnia 2013 r. nr 4/2013 (nr akt: ŻG.8361.30.1.2013.IK4) Lubelski WIIH, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, wymierzył przedsiębiorcy Barbarze Irackiej Ryby – Art. Spożywcze w Kraśniku, karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) za wprowadzenie do obrotu sześciu partii ryb mrożonych glazurowanych nieodpowiadających jakości handlowej.

Pismem z dnia 8 maja 2013 r. strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej również „Prezesem UOKiK” – odwołanie od ww. decyzji. Strona wniosła o odstąpienie od wymierzenia kary bądź zastąpienie jej niższą karą. Zdaniem strony wymierzona kara, jest za wysoka i nieadekwatna do popełnionego uchybienia z uwagi na znikomą wartość zakwestionowanych ryb.

Pismem z dnia 24 maja 2013 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów poinformował przedsiębiorcę Barbarę Iracką prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Barbara Iracka Ryby – Art. Spożywcze w Kraśniku, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej na podstawie art. 10 Kpa uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez

producenta. Z definicji jakości handlowej (art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej) wynika, że oznakowanie środków spożywczych, jest jednym z jej elementów.

Szczegółowe wymagania dotyczące sposobu oznakowania produktów oferowanych w miejscu sprzedaży bez opakowań zostały określone w rozporządzeniu w sprawie znakowania środków spożywczych. Przepis § 17 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, iż w miejscu sprzedaży środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, na wywieszce podaje się nazwę środka spożywczego, a w przypadku produktów rybołówstwa mrożonych glazurowanych wymaga dodatkowo podania informacji dotyczącej ilościowej zawartości glazury lub ryby albo owoców morza (pkt 3).

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 3, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia, na mocy art. 40a ust. 5 tej ustawy stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W przedmiotowej sprawie strona wprowadziła do obrotu sześć ww. partii ryb mrożonych glazurowanych oferowanych do sprzedaży luzem, nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na brak na wywieszkach podania informacji dotyczącej ilościowej zawartości glazury lub ryby, co zdaniem Lubelskiego WIIH naruszało § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych. Mając na uwadze powyższe, Lubelski WIIH uznał, iż należało wymierzyć karę pieniężną w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej.

W odwołaniu strona nie kwestionowała ustaleń kontroli, natomiast wniosła o odstąpienie od wymierzenia kary bądź zastąpienie jej niższą karą. Zdaniem strony, nałożona kara jest za wysoka i nieadekwatna do stwierdzonego uchybienia. Strona podkreśliła nieumyślność czynu i znikomą wartość zakwestionowanych ryb wynoszącą 363 zł. Zaznaczyła także, że na bieżąco informuje kupujących o ilości glazury.

W tym miejscu Prezes UOKiK podkreśla, że organ pierwszej instancji nie mógł wymierzyć niższej kary niż 500 zł, gdyż jej dolna granica w tej wysokości została określona ustawowo, ani też nie mógł odstąpić od jej wymierzenia, ponieważ kontrolowany przedsiębiorca wprowadził do obrotu produkty nieodpowiadające jakości handlowej, a więc popełnił czyn, który - stosownie do obowiązujących - podlega karze w każdym przypadku jego zaistnienia.

Warto zaznaczyć, że katalog przesłanek jakie należy wziąć pod uwagę przy określaniu wysokości kary jest zamknięty i został zawarty w art.40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej (są to stopień szkodliwości, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasowa działalność przedsiębiorcy i wielkość obrotu). Nawet jeśli stwierdzone nieprawidłowości zostały niezwłocznie usunięte, nie są to przesłanki, jak z powyższego wynika, warunkujące zmniejszenie wymiaru kary, bądź odstąpienie od niej w ogóle. W myśl art. 17 ust. 1

rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. *ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. U. L 31 z 1.2.2002, s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 178/2002”, każdy z podmiotów działających na rynku spożywczym: producent, przetwarzający czy dystrybutor, obarczony jest obowiązkiem zapewnienia w przedsiębiorstwie, będącym pod jego kontrolą, zgodności żywności z wymogami prawa żywnościowego i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Podkreślenia wymaga, że strona, jako profesjonalista na rynku spożywczym, prowadzący działalność gospodarczą od 1989 r., w tym sprzedaż ryb od 2004 r. jest zobowiązana do znajomości i przestrzegania przepisów związanych z wykonywaną przez nią działalnością.

Należy zauważyć, że w przypadku ryb mrożonych glazurowanych, ze względu na brak przepisów, które regulowałyby minimalną i maksymalną zawartość glazury w rybach, najistotniejszą informacją dla konsumenta jest właśnie powiadomienie przez sprzedawcę o zawartości tej glazury. Podanie na wywieszce ilości glazury lub ryby najczęściej determinuje podjęcie decyzji o zakupie. Tym samym brak takiej informacji zasadniczo godzi w interesy ekonomiczne nabywcy. Warto wspomnieć, że zakwestionowane sześć partii ryb mrożonych glazurowanych zawierały odpowiednio: po 25% glazury w trzech wypadkach, 20%, 10% i 2% w przypadku kostki mintaja.

Zgodnie z wymogami § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych na wywieszce dotyczącej ryby mrożonej glazurowanej oprócz nazwy tej ryby, podaje się informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury. Na gruncie tego przepisu nie czyni zadość udzielenie klientom informacji ustnej w tym zakresie.

Odpowiedzialność za niedopełnienie obowiązku oznakowania leżała wyłącznie po stronie kontrolowanego, ponieważ producenci zakwestionowanych ryb prawidłowo oznakowali opakowania zbiorcze.

Zdaniem Prezesa UOKiK, nieuprawniony jest zarzut strony odnośnie wysokiej kary, niewspółmiernej do wielkości zakwestionowanych partii ryb, zwłaszcza z punktu widzenia interesów i praw konsumentów, dla których nie jest istotne, jaka była wartość tych partii, tylko sam fakt stwierdzenia – udowodnienia ich niezgodności z wymaganiami jakości handlowej. Należy zauważyć, że kara została wymierzona w kwocie 500 zł, tj. w minimalnej ustawowo określonej wysokości, choć jej maksymalna wysokość mogłaby stanowić pięciokrotność korzyści majątkowej, którą przedsiębiorca uzyskał lub mógłby uzyskać przez wprowadzenie produktów do obrotu, to jest 1815 zł (5x 363 zł, gdzie 363 zł stanowi korzyść majątkową).

Podsumowując powyższe, Prezes UOKiK stwierdził, że sposób ustalenia wysokości kary był zgodny z kryteriami wymienionymi w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej i znajdował uzasadnienie w zebranym materiale dowodowym.

Zdaniem Prezesa UOKiK, wymierzona przez Lubelskiego WIIIH kara pieniężna, zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002 spełni rolę kary skutecznej, proporcjonalnej i odstraszającej.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Lublinie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa organ odwoławczy może utrzymać w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie art. 52 § 1, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. 2012 r. Nr 270 z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę można wnieść w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nieuiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Małgorzata Kozak
Wiceprezes

Otrzymują:

1. Pani Barbara Iracka
prowadząca działalność gospodarczą
pod nazwą Barbara Iracka Ryby – Art. Spożywcze
ul. Urzędowska 9, 23-200 Kraśnik
2. Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w Lublinie
3. a/a